

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Michaela Raková

**Srovnávací analýza zpravodajských relací
televize Z1 a ČT 24**

Bakalářská práce

Praha 2010

Autor práce: **Michaela Raková**
Vedoucí práce: **PhDr. Milan Šmíd**
Oponent práce:
Datum obhajoby: **2010**

Hodnocení:

Bibliografický záznam

RAKOVÁ, Michaela. *Srovnávací analýza zpravodajských relací Z1 a ČT24*. Praha, 2010. 58 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Milan Šmíd

Anotace

Diplomová práce „Srovnávací analýza zpravodajských relací Z1 a ČT24“ srovnává fungování jediných dvou českých zpravodajských televizí. Všímá si rozdílů mezi těmito dvěma subjekty z hlediska jejich role v mediální scéně České republiky, technologií a výroby. Komparativní část diplomové práce srovnává jednu z večerních relací obou televizí z hlediska výběru zpráv, jejich zpracování, zařazení do relace a role moderátorů při jejich prezentaci.

Annotation

Diploma thesis „Comparative analysis of news transmission of televisions Z1 and ČT24“ deals with comparing the function and system of two czech news televisions. It compares the differences in their role in media scene of Czech republic, technologies and production. The comparative part of the thesis confronts each one of the evening transmissions in light of selecting the news, processing, compilation of the transmission and the role of the anchormen during the presentation.

Klíčová slova

zpravodajská televize, zpráva, digitální vysílání, zpravodajská relace

Keywords

news television, news, digital transmission, news transmission

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci v rozsahu 69 643 znaků, tj. 39 normostran zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 4. května 2010

Michaela Raková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému konzultantovi PhDr. Milanu Šmídovi za cenné rady a výběr tématu práce a všem pracovníkům zpravodajských televizí Z1 i ČT24 za informace, které mi poskytli při zpracování bakalářské práce

Obsah

ÚVOD	11
1. OBECNÉ INFORMACE O STANICÍCH Z1 A ČT24	13
1.1. ČT24.....	13
1.1.1. Vznik.....	13
1.1.2. Vedení.....	13
1.1.3. Technická stránka výroby vysílání	14
1.2. Z1	15
1.2.1. Vznik.....	15
1.2.2. Vedení.....	16
1.2.3. Technická stránka výroby vysílání	16
2. ZPRAVODAJSKÉ RELACE V PROGRAMU STANIC ČT24 A Z1	18
2.1. PROGRAMOVÉ SCHÉMA.....	19
2.1.1 Programové schéma ČT24	19
2.1.2 Programové schéma Z1.....	20
2.2. DOPROVODNÉ ZPRAVODAJSKÉ PRVKY	21
3. SROVNÁNÍ HLAVNÍ ZPRAVODAJSKÉ RELACE Z1 A ČT24	23
3.1. STRUKTURA VYBRANÉ ZPRAVODAJSKÉ RELACE	30
3.2. TYPY PŘÍSPĚVKŮ	32
3.3. TECHNICKÁ STRÁNKA PŘÍSPĚVKŮ	35
3.3.1. Záběry.....	35
3.3.2. Hudba.....	35
3.3.3. Stand-up	35
3.3.4. Grafický doprovod zpravodajských příspěvků.....	36
3.4. VYUŽITÍ ŽIVÝCH VSTUPŮ.....	36
3.5. ROLE MODERÁTORA.....	37
3.6. SROVNÁNÍ ZPRACOVÁNÍ TÉMAT DNE	38
3.6.1. Headliny	39
3.6.2. Stejně zprávy.....	39
3.6.3. Zprávy, které měla jen ČT24	41
3.6.4. Zprávy, které měla jen Z1	44
ZÁVĚR	46
ENGLISH SUMMARY	47
POUŽITÁ LITERATURA	48
PRAMENY:	48
ZDROJE:	48
ELEKTRONICKÉ ZDROJE:	49
SEZNAM PŘÍLOH	51
PŘÍLOHY	52

ÚVOD

V českém mediálním prostředí existují dvě zpravodajské televizní stanice. Veřejnoprávní ČT 24, která začala vysílat už v roce 2005 a televize Z1. Ta začala vysílat o tři roky později, v roce 2008, jako první komerční zpravodajská stanice u nás. V září 2009 proběhla restrukturalizace jejího programu a obsahu a začala se specializovat především na ekonomické zpravodajství. Přesto, že se její obsah a zaměření od tradiční podoby, kterou určuje ČT24, odklonil, stále je přínosné jejich relace porovnávat. Jsou to totiž jediné dvě české televizní stanice, které jsou takto specializovány. Televize Z1 a ČT24 se řadí mezi média s vysílaným signálem a podle zaměření na cílovou skupinu se počítají mezi vysílání typu narrowcasting, neboli specializované televizní kanály, často monotematické, typické pro kabelové a satelitní vysílání (Slovník mediální komunikace, 2004: str. 136).

Obě televizní stanice jsou dostupné digitálně nebo v satelitních a kabelových sítích a je možné je sledovat i živě na internetu. Zde má ČT 24 také archiv všech relací ¹.

Hlavní část této práce bude srovnávat podobu hlavní večerní ² relace obou stanic v měsíci listopadu 2009. Bude si všimnout především typů příspěvků, které jsou do relace zařazovány, využití živých vstupů a telefonátů s reportéry/redaktory v terénu nebo s respondenty a také role moderátorů při přípravě a prezentaci zpráv. Ta je po transformaci v září 2009 na Z1 velmi odlišná od tradiční podoby nejen na ČT 24, ale i na ostatních českých televizních stanicích. Moderátor totiž v části relace komentuje aktuální grafy s údaji z české burzy i světových akciových trhů.

Moderátor je člověkem, který provází programem, je prostředníkem mezi publikem a programem daného média. Zprostředkovává vztah mezi obsahem pořadu, jeho tvůrci i jeho hosty na jedné straně a divákem či posluchačem na straně druhé a zároveň zajišťuje interaktivitu uvnitř pořadu (Železný, 2008: str. 39).

---

¹ Z1 už od září 2009 zpravodajské relace na internetu nearchivuje. Pro účely této práce byly nahrávky zapůjčeny z archivu televize na DVD.

² ČT 24 má hlavní relaci Události v 19:00 a souběžně ji vysílají i na ČT1. Z1 žádnou relaci jako hlavní nemá, bude tedy srovnávána relace v přibližně stejném čase, tedy v 18:45

Moderátoři či hlasatelé mají z těchto důvodů velmi zásadní postavení v televizi, zejména ve zpravodajské, kde se objevují téměř nepřetržitě, jsou hlavní tváří dané stanice pro diváky, tvoří image programu i celé stanice. Mají proto své specifické postavení i v hierarchii podniku – mají důležitou roli i v rozhodování o podobě vysílání, ve výběru hostů. V seriózních stanicích jsou to zkušení profesionálové, kteří mají za sebou dlouholetou novinářskou praxi jako reportéři nebo jako rozhlasoví moderátoři.

Srovnání v této práci se nebude týkat pouze role moderátorů na obrazovce při uvádění zpravodajství, ale také jejich role v přípravě relací, spolupráce s redaktory, editory i ostatními pracovníky, kteří se na výrobě zpravodajských relací podílejí.

První část této práce věnuji obecným informacím o obou televizních stanicích, o jejich vzniku, vedení a fungování a také popíši jejich programové schéma v průběhu celého dne.

V analytické části bakalářské práce vyberu jeden den z měsíce listopadu 2009 a srovnám hlavní relace na obou stanicích Z1 i ČT 24 – výběr témat, jejich zařazení do relace, jejich zpracování a také roli moderátorů při přípravě i prezentaci. Porovnáím, které události ve večerní relaci pokryly obě dvě stanice a jaké v jejich zpracování byly rozdíly. Ke srovnání použiji metodu kvalitativní analýzy.

Téma jsem si zvolila, protože jsem ve zpravodajské televizi Z1 působila dva roky (od jejího vzniku až do začátku roku 2010) a zajímám o zpravodajství obecně. Většinu informací, které v této práci použiji, znám přímo ze zaměstnání (Z1, kde jsem působila jako redaktorka domácího zpravodajství) nebo z přednášek a seminářů Fakulty sociálních věd, které se konaly v zimním i letním semestru školního roku 2009/2010 na Kavčích horách (ČT24).³

---

³ jedná se zejména o předměty Audiovizuální žurnalistická tvorba II. a Televizní zpravodajství, kterými provázeli pracovníci České televize z nejrůznějších oddělení zpravodajství, včetně ředitele ČT24 Mgr. Milana Fridricha.

1. OBECNÉ INFORMACE O STANICÍCH Z1 A ČT24

Televizní zpravodajství je druh audiovizuální žurnalistické tvorby, jejímiž určujícími znaky jsou kontinuální periodičita a vysoká operativnost při šíření informací v kombinaci pohyblivého obrazu a mluvené řeči (Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace, 2007: str. 242).

1.1. ČT24

ČT24 je první zpravodajská stanice v České republice. Je jedním z programů televize veřejné služby - České televize. Vysílá nepřetržitě 24 hodin denně. V současné době je jedinou českou zpravodajskou televizí, která není úzce specializovaná.

1.1.1. Vznik

Na trh vstoupila ČT24 jako třetí kanál České televize 2. května roku 2005. Od počátku byla koncipována jako digitální stanice, první svého druhu u nás. Vznik této stanice ovlivnil i přechod z páskové na serverovou technologii. Zpočátku vysílala pouze přes internetové stránky www.ct24.cz, byla i v nabídce některých satelitních a kabelových společností. Od října roku 2005 vstoupila i do digitální terestrické sítě v Praze v multiplexu A, v prosinci i v Brně a počátkem roku 2006 i v Ostravě. Už v prvním roce vysílání, v roce 2005, čelila ČT24 problémům kvůli svému názvu a logu. Tehdejší parlamentní kabelová a satelitní televize televize 24.cz ji zažalovala kvůli podobnému názvu (Potůček, 2005).

1.1.2. Vedení

O vznik zpravodajského kanálu ČT24 se zasadil tehdejší ředitel zpravodajství České televize Zdeněk Šámal, který v současnosti vede konkurenční televizi Z1. V roce 2007 odešel z České televize do televize Nova a jeho místo převzal Milan Fridrich, který v té době pracoval jako šéfredaktor stanice a ředitelem zpravodajství České televize je dodnes. Dlouholetým šéfredaktorem zpravodajství České televize je Michal Petrov. ČT24 má

dále 6 vedoucích jednotlivých rubrik (domácí, zahraniční, regionální, ekonomické zpravodajství atd.).

1.1.3. Technická stránka výroby vysílání

O denním programu, náplni zpráv rozhoduje editor⁴, určuje, kam kdo jede natáčet podle domluvy na ranní poradě s šéfredaktorem a vedoucími redaktory. Technickou stránku zajišťuje produkce. V České televizi používali do roku 2008 kamery typu BETACAM-SP, nyní hlavně digitální DVCAM-DSR v řadách 400, 500, 570. Páskové nosiče, na které se v minulosti natáčely příspěvky a archivovaly se materiály, nahradily datové nosiče (např. DVD nebo flash disky). Redaktor po natočení hrubého materiálu předkládá napsaný scénář editorovi, který jej připomínkuje. Po odstranění nedostatků editor schválí scénář a redaktor jde do střížny. Redaktoři České televize narozdíl od Z1 svoje materiály sami zpravidla nestříhají, ale mají k dispozici profesionální stříhače, kteří mají ve střížnách programy AVID nebo LEITCH. Redaktor načte komentáře a asynchrony a celý materiál se zkompletuje (Plachý: 2008: str. 47).

Česká televize používá redakční systém iNEWS a nověji také OCTOPUS. iNEWS je starší textový editor pro psaní bodových scénářů, obsahuje důležité informace o materiálu, identifikační číslo reportáže, stopáž, název a jméno autora. OCTOPUS má podobnou funkci, jen do něj mají přístup všichni uživatelé, je modernější a obsahuje i zpravodajské agentury (Plachý: 2008: str. 47).

Redaktorům ČT24 narozdíl od Z1 přibývá práce navíc, protože je nutné veškeré zvukové záznamy z reportáže přepsat (včetně synchronů) a to kvůli pracovišti skrytých titulků pro neslyšící – to přikazuje ČT zákon č. 39/2001 Sb., který televizi ukládá povinnost opatřovat titulky nebo tlumočením do znakové řeči alespoň 70 % pořadů (Prvních 10 let České televize: 2002: str. 365).

---

⁴ názvosloví: v České televizi se tato osoba označuje jako „editor“, v Z1 jako „vedoucí vysílání“. Slovo editor má v Z1 odlišný význam – označují se tak vedoucí jednotlivých rubrik.

V listopadu 2009 měla ČT24 v kategorii dospělí 15+ share 2,20 %, který si drží dlouhodobě na podobné úrovni. Za celý rok 2009 to byly přesně 2 %.⁵

1.2. Z1

Z1 je první komerční zpravodajskou televizí u nás. Je vlastněna slovenskou investorskou skupinou J&T, která vlastní podobný kanál i na Slovensku – televizi TA3. V září roku 2009 prošla na přání investora restrukturalizací a zaměřila se především na ekonomické zpravodajství. K tomuto opatření došlo podle investora proto, aby se Z1 zaměřila na jinou cílovou skupinu lidí (vedoucí podniků, lidi s nadprůměrnými příjmy) a stala se tak zajímavější pro inzerenty.

1.2.1. Vznik

Televize Z1 je komerční zpravodajská televize. Začala vysílat jako první ze šesti nových digitálních televizí⁶, které získaly v dubnu roku 2006 licenci pro digitální zemské vysílání (označované jako DVB-T) (Eichler, 2008). Ve stejném roce ale televize Nova a Prima vyvolaly sérii soudních sporů, které byly ukončeny až v roce 2008, kdy vstoupila v platnost novela zákona o rozhlasovém a televizním vysílání.

Z1 spustila vysílání 1. června 2008 v 19:00, jako první pořad ve své historii přinesla zprávy s Janem Němcem a Veronikou Sedláčkovou. Je to také první komerční televize v České republice, která se zaměřila především na zpravodajství, do té doby se podobně specializoval pouze kanál televize veřejné služby ČT24. Vysílání televize Z1 bylo od počátku plánované pro digitální a satelitní sítě, s analogovým se od začátku nepočítalo.

Počátky vysílání televize Z1 provázely i technické problémy, kdy několikrát vypadl signál na trase Českých radiokomunikací. Ve zpravodajských relacích se z problémů vyskytovaly hlavně neuskutečněné spojení s přenosovými vozy nebo s respondenty po telefonu. V příspěvcích byly častokrát chybné (nebo úplně chyběly) titulky, které měly označovat osobu a její funkci. Největším problémem byla různá hladina zvuku.

---

⁵ podle Mediaresearch, www.ato.cz

⁶ v roce 2006 získaly licenci kromě Z1 také TV Barrandov, Febio TV, Óčko, TV Pohoda a RTA

Zpravodajské relace byly o několik úrovní tišší než ostatní pořady a zejména předěly mezi nimi. To mělo negativní dopad na diváka, který si zpravodajství zesílil a následně, když skončilo nebo když přepnul na jiný kanál, úroveň hlasitosti byla příliš vysoká. Tento problém se ale podařilo brzy odstranit.

Vysílání televize Z1 se skládá z publicistických pořadů i zpravodajských relací. Dominantní složkou vysílání jsou právě zpravodajské relace, které vyplňují podstatnou část programu. Navíc jsou doplňovány zpravodajskými speciály, např. v období voleb. V publicistické části vysílání je věnován prostor interview, magazínům a dokumentům.

1.2.2. Vedení

Ředitelem stanice Z1 je v současné době Zdeněk Šámal, který působil dříve i na ČT24 nebo zpravodajském webu televize Nova – tn.cz. V době vzniku zpravodajské stanice byl jejím generálním ředitelem Martin Mrnka, šéfredaktorem Hanuš Hanslík a ředitelem zpravodajství Daniel Macho. Nyní je šéfredaktorkou bývalá moderátorka stanice Jana Víšková.

1.2.3. Technická stránka výroby vysílání

Obsah vysílání zpravodajských relací připravuje jeden vedoucí vydání⁷ a několik redaktorů, kteří se sdružují v jednotlivých specializovaných střediscích – redakcích. Záměrem konceptu televize od počátku bylo, aby se na vytváření jednotlivých reportáží (šotů, cartů) i ostatních zpráv podílelo co nejméně různých lidí. Redaktoři proto využívají systém Dalet, který používá například i francouzská zpravodajská BFM TV⁸. Ten jim umožňuje s natočeným materiálem dále pracovat. Redaktoři provádějí veškeré stříhové i zvukové úpravy v systému sami, doplní je sami i o grafiku a odevzdají vedoucímu vydání ke kontrole. Ten nový materiál zařadí do připravované relace a následně co nejrychleji odbavuje do vysílání.

---

⁷ v ČT24 je to stejná funkce, kterou má tzv. editor, rozdíl je pouze v názvosloví

⁸ BFM je francouzská zpravodajská televizní stanice

Televize Z1 využívá pro natáčení zpravodajských materiálů tzv. dvoučlenné štáby – na místo natáčení se dopraví pouze dva lidé – kameraman a reportér (popř. redaktor). Veškerý obrazový materiál pro zpravodajství se nahrává kamerami na paměťové karty, z nichž se dá během několika sekund přehrát obsah do počítače a dále se sním pracovat. Obrazový materiál se do redakce posílá i z přenosových vozů (SNG), proto je možné mít záběry z místa natáčení v co nejkratším čase v redakci, kde jsou po zpracování zařazeny ihned do vysílání. Při vysílání zpráv ve studiu nejsou přítomni žádní kameramani, kamery jsou robotické a jsou ovládány na dálku přímo z režie.

Televize Z1 není zahrnuta v elektronickém měření sledovanosti ATO (Asociace televizních organizací), podle analýz společnosti První zpravodajská a. s. si ji denně pustí 200 tisíc diváků, měsíčně pak přes 1 660 000.⁹

---

⁹ zdroj: osobní rozhovor s někdejším šéfredaktorem zpravodajství Z1 Hanušem Hanslíkem

2. ZPRAVODAJSKÉ RELACE V PROGRAMU STANIC ČT24 A Z1

Relace je pořad, vysílání, zpráva, hlášení atd. Základní autonomní jednotka rozhlasového nebo televizního vysílání s cílevědomě organizovanou obsahovou strukturou a konkrétně vymezeným časovým rozsahem (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 173).

Zpravodajské relace tvoří hlavní a nejpodstatnější náplň zpravodajských televizních stanic. Tvoří je vysoce hierarchizovaný tým pracovníků. V jejich čele zpravidla stojí šéfredaktor, který se zodpovídá řediteli zpravodajství. Za jednotlivé bloky vysílání zodpovídají vedoucí pracovníci, kteří se v ČT24 označují jako „editoři“, v Z1 jako „vedoucí vydání“. Ti posuzují hotové materiály, upravují je, schvalují a zařazují do zpravodajské relace. Jednotlivé příspěvky do relací vytváří tým redaktorů, někteří z terénu, jiní z newsroomu v redakci. V ČT24 nazývají pracovníky v terénu jako „redaktory“, pracovníky v newsroomu jako „zpravodajskou směnu“. Na Z1 se pracovník v terénu označuje jako „reportér“, pracovník v redakci jako „redaktor“. Redaktoři/reportéři se sdružují v jednotlivých rubrikách či střediscích podle zaměření zpráv. Zpravidla to bývají rubriky: domácí, ekonomika, zahraničí, kultura, regiony, sport. Každá rubrika má svého vedoucího, v ČT24 mu říkají „vedoucí ekonomiky/zahraníčí atd.“, v Z1 je to „editor“.

Mimo tyto zaměstnance se významnou mírou na podobě zpráv podílí jednak jazykový korektor, ale také samotní moderátoři. Ti si většinou upravují texty studií, aby se jim ve vysílání snadno četli, konzultují výslovnost cizích názvů s korektory nebo autory příspěvků a podílí se významnou mírou i na výběru jednotlivých zpráv do relace. Většinou se totiž jedná o ty nejzkušenější mediální profesionály, kteří za sebou mají dlouholetou praxi a mají v hierarchii podniku významné postavení.

ČT24 vysílá zprávy vytvořené útvarem „Zpravodajství, aktuální publicistiky a sportu“, který vykonává následující činnosti¹⁰: vyhledává náměty, získává a zpracovává informace ze všech dostupných a vhodných zdrojů, zpracovává, využívá a uchovává

---

¹⁰ vybrány jen ty relevantní pro vytváření zpravodajství

archivní materiály, řídí zpravodajské štáby a zahraniční redakce, zodpovídá za dramaturgickou výstavbu kontinuálního zpravodajského vysílání, zodpovídá za koordinaci vysílání kontinuálního zpravodajství s dalším vysíláním České televize, poskytuje zpravodajský materiál do výměnné sítě EBU, dramaturgicky řídí vysílání pořadů regionálních TS, koordinuje součinnost regionálních TS s redakcemi ŘZ, TS Brno a TS Ostrava (Janeček, 2007).

2.1. PROGRAMOVÉ SCHÉMA

Televizní a rozhlasové stanice vytvářejí programová schémata odlišná pro jednotlivé dny v týdnu, časovou konstantou pro celý týden je čas vysílání zpravodajských relací. Stanice přistupují ke změnám jen v případě výjimečných událostí (Slovník mediální komunikace, 2004: str. 228).

Nejrozšířenějším programovým typem je zpravodajská relace s pevně stanoveným časovým rozsahem a stabilním zařazením ve vysílacím schématu televizní stanice (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 242).

2.1.1 Programové schéma ČT24

Stanice ČT24 vysílá nepřetržitě 24 hodin denně. Ve sledovaném měsíci listopadu 2009 ve všední dny začínalo vysílání v 6 hodin ranním vysíláním Studia 6, které trvalo až do devíti hodin. V tu dobu Česká televize vysílala Zprávy v 9 následované dopoledním blokem Před Polednem, který završily v 11:30 další zprávy. Vysílání pokračovalo pořadem Milénium a po něm běžely Zprávy ve 12 (také na stanici ČT1) a krátké pětiminutové ve 12:30 (tento model zpráv každou půlhodinu byl zachován až do večerních hlavních zpráv). Poté byl vysílán pravidelný pořad Interview ČT24 následovaný blokem Studio ČT24 (17:15). V podvečer ČT24 dávala pořad Ekonomika + (17:20), znovu Interview ČT24 (17:30) a v 18:00 začínaly Zprávy v regionech, po nich v půl sedmé relace o počasí. V 19:00 následovala hlavní zpravodajská relace Události, která je simultánně vysílána i na prvním programu České televize. Po Událostech následovalo vždy sportovní zpravodajství Branky, body, vteřiny a opět počasí. Za ním Události v kultuře, Regiony ČT24 a hlavní ekonomický pořad

Ekonomika ČT24 prokládané kratšími zpravodajskými relacemi ve 20:30 a 21:00. Pravidelně ve 22:30 začínal zpravodajsko-publicistický pořad Události, komentáře následovaný pořady Světadíl (23:10), Před půlnocí (23:30) a den končil relací Zprávy v 00:00. Poté až do rána program uváděl reprízy pořadů z denní nabídky.

ČT24 zařazuje i mimořádné vysílání, při kterém změni běžný program a vysílá například živé přenosy z tiskových konferencí nebo speciály k různým významným událostem. V listopadu 2009 to byly například: volba děkana Právnické fakulty ZČU (1. 11.), jednání Ústavního soudu o Lisabonské smlouvě (2. 11.) speciál 20 let svobody k 20. výročí listopadové revoluce (17. 11.), Kongres ODS (22. 11.) nebo např. tisková konference ČSSD k boji proti korupci (12. 11.).

Od ledna roku 2010 došlo ve vysílání zpravodajské Čtyřicetivacítky k několika změnám. Stanice dostala novou grafickou podobu, několik pořadů bylo zrušeno, například Fokus 24, Média a svět nebo Vedlejší efekty. Naopak přibyl nový interaktivní pořad Hyde Park, ve kterém se mají možnost hosta ptát sami diváci prostřednictvím telefonu, e-mailu nebo i Facebooku. Nově se také Události, komentáře a Studio 6 vysílají pouze na kanálu ČT24 (dříve byly i na ČT1). ČT24 také upustila od nočního živého vysílání zpráv. Změny postihly také redakci zahraničního zpravodajství, zrušily se posty zahraničních reportérů ve Vídni a v Bruselu došlo k redukci ze dvou postů na jeden. Zredukoval se i počet moderátorů, asistentů a kameramanů (Říhová, Eichler, 2009).

2.1.2 Programové schéma Z1

Televize Z1 v měsíci listopadu 2009 vysílala nepřetržitě 24 hodin denně, živě však jen ve všední dny od 7:00 do 23:00 hodin. Vysílání začínalo ranním blokem od 7 do 9 hodin, ve kterém běžely nepřetržitě zprávy každých 10 minut vždy v sestavě – zprávy, sport a minutový materiál Svět obrazem (pouze video s ruchy a titulkem bez komentáře moderátora či redaktora). Následoval Dopolední a Odpolední byznys – nepřetržitě zpravodajství rozšířené o komentování grafů vývoje na akciových trzích (přerušené jen dvěma reprízami pořadů Interview Z1 a Téma Z1). Následovaly zpravodajské relace v 18:30 a 18:45. Poté od 19:00 do 21:00 byl prostor pro dva hodinové dokumentární filmy (či jeden dvouhodinový). Ve 21:00 televize Z1 vysílala ekonomický magazín Téma Z1 zaměřený na aktuální ekonomická témata, do kterého pravidelně docházelo

mnoho významných osobností ze světa ekonomiky a byznysu. Ve 21:30 následoval pravidelný publicistický pořad Interview Z1. Poslední dvě zpravodajské relace nazvané Den v byznysu běžely ve 22:00 a 22:30. Od 23:00 do 7:00 pak následovaly reprízy dokumentů, magazínů nebo self promotion (upoutávky na televizní stanici a její program).

Z1 také přerušuje svůj program kvůli mimořádným událostem nebo tiskovým konferencím. Neposkytuje ale zpravodajské přenosy z vlastních vozů SNG, ale využívá obrazové zpravodajství z agentur Reuters nebo APTV, které během zpravodajské relace přepojí do vysílání. Po skončení mimořádného vysílání shrne obsah moderátor dané relace a vrátí se k původnímu programu.

2.2. DOPROVODNÉ ZPRAVODAJSKÉ PRVKY

Zpravodajství kromě relací přináší také dva doprovodné prvky – ticker a cowl. Obě televizní stanice mají ve spodní (nebo i horní) části obrazovky informační lišty, na kterých vysílají krátké zprávy ve psané podobě.

ČT24 používá spodní lištu (ticker) a zprávy v ní rozděljuje do čtyř kategorií – Domov, Svět, Byznys, Sport a Počasí. Jejich počet je proměnlivý, střídají se cykly, kde je cca 5-7 zpráv v každé kategorii s kratšími cykly, kde jsou zprávy v každé kategorii asi 2-3. Za každou zprávou je na konci tečka.

Při aktuálních událostech (breaking news) ČT24 zprávu zařadí nejprve do horní lišty, kde se posouvá od pravého kraje k levému (tzv. cowl). Na tomto místě také tato stanice poutá na svůj příští program (např. „následuje tisková konference...“).

Z1 má v dolní liště (ticker) více zpráv, jejich počet je vždy stabilní, nemění se v cyklech jako u ČT24. Jejich kategorie jsou: Zprávy (15 zpráv z domova i ze světa, převážně ekonomické), Ekonomika (10 zpráv z akciových trhů), Personálie (10 zpráv o personálních změnách ve firmách), Počasí (5 zpráv), Doprava (5 zpráv o aktuálním stavu českých silnic a dálnic), Očekáváme (10 upoutávek na události, které mají v nejbližších dnech či hodinách nastat)

Horní lištu Z1 využívá nepřetržitě – vysílá na ní aktuální informace ze světových akciových trhů, kurzy měn a ceny komodit. Toto burzovní zpravodajství je přerušováno - horní lištu (crawl) Z1 využívá také podobně jako ČT24 při velmi aktuální nebo důležité zprávě. Je dvojího typu – žlutá nebo červená. Žlutá značí bleskovou zprávu a vysílá se, pokud Z1 zjistí nějakou informaci opravdu rychle. Červená (důležitá) zpráva nahrazuje zprávu bleskovou po 10 až 15 minutách nebo pokud se jedná o nějakou zprávu, která už není úplně aktuální, ale je stále velmi závažná.

3. SROVNÁNÍ HLAVNÍ ZPRAVODAJSKÉ RELACE Z1 A ČT24

Zpravodajství zpravidla vzniká jako výsledek činnosti mediálních profesionálů v rámci mediálních organizací, které vykazují vysokou hierarchizaci, dělby práce, rozdělení odpovědnosti a rolí (Trampota, 2006: str. 22).

Za účelem srovnání v této práci byla vybrána hlavní relace ČT24 Události, které Česká televize vysílá každý den v 19:00 souběžně na ČT1 a zpravodajské ČT24, a relace v 18:45 televize Z1, která trvá až do 19:00.¹¹

Plnohodnotné porozumění tomu, proč zpravodajské relace vypadají tak, jak vypadají, nám pomůže zodpovědět zkoumání způsobů produkce zpráv, logika výběru událostí do zpráv (Trampota, 2006: str. 21).

Mezi relacemi na obou televizních stanicích je mnoho významných rozdílů. Můžeme je popsat na několika faktorech, které mají vliv na podobu zpravodajství v televizi obecně. Jsou to: charakter a zaměření stanice, způsob jejího financování, technické a technologické kapacity a vybavení, personální zajištění, síť vlastních zpravodajů doma i v zahraničí, možnost využívat výměnného zpravodajství mezinárodních televizních organizací a světových a tiskových a obrazových agentur a složení divácké obce (Lokšík, 2001: str. 79).

- **charakter a zaměření stanice**

Zaměřením a charakterem zpráv se sledované stanice významně liší. Zpravodajství televize Z1 se zaměřením řadí mezi ekonomické zpravodajské stanice. V relacích se objevují hlavně nejdůležitější události z oblasti bankovníctví a energetiky. Tematické priority podle zadání investora jsou: bankovníctví, energetika, strojírenství, reality, letecká doprava, cestovní ruch/hotelnictví a zdravotnictví. Prioritní oblasti pak: Česká republika,

---

¹¹ není brána jako hlavní, ale pro účely této práce byla vybrána kvůli času blízkému Událostem na ČT24

Slovensko, střední a východní Evropa, Svět.¹² Z jiných, neekonomických událostí Z1 zařazuje pouze ty nejdůležitější a prakticky jen převzaté z agentur, popř. od vlastních reportérů.

Oproti tomu zpravodajská relace ČT24 zahrnuje události ze všech oblastí v souladu s běžnou agendou, kterou přináší všeobecné¹³ zpravodajské stanice. Jejím hlavním cílem a posláním je naplňovat veřejnou službu. Zásady jejího naplňování stanovuje Kodex ČT.

Obecně patří mezi běžné nároky kladené na média veřejné služby *poskytování nepředpojatého zpravodajství, služby celospolečenským zájmům, péče o komunikační rovnoprávnost některých menšin, podpora kulturního či právního vědomí, vzdělanosti, poskytování zábavy apod.* (Slovník mediální komunikace, 2004: str. 138).

- **způsob financování**

Způsob financování je dalším z bodů, ve kterých se stanice Z1 a ČT24 výrazně liší. Hlavní rozdíl vyplývá z duálního systému médií v České republice – ČT24 je médium veřejné služby a Z1 je médium soukromé, komerční.

Soukromá komerční média jsou média zřízená jako soukromé společnosti s cílem vytvářet zisk, která ve společnostech založených na principu volného trhu představují převažující typ médií (Slovník mediální komunikace, 2004: str. 137).

Česká televize je financována z televizních poplatků (takzvaných „koncesionářských“¹⁴) a z vlastní podnikatelské činnosti.¹⁵ Od 1. 1. 2008 je pro obyvatele České republiky výše poplatku za televizní přijímač stanovena na 135 Kč. Podle zákona č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích je poplatníkem fyzická nebo právnická osoba, která vlastní televizní přijímač.

---

¹² zdroj: osobní rozhovor s šéfredaktorkou zpravodajství Z1 Janou Víškovou

¹³ termín „všeobecné“ zpravodajské stanice je převzat z kapitoly Typologie televizní zpravodajské produkce (Lokšík, 2001). Jiné typy zpravodajských stanic jsou podle zaměření např. domácí, zahraniční, sportovní nebo meteorologické.

¹⁴ termín „koncesionářské poplatky“ je obecně užívaný, ale nesprávný. Jde o pozůstatek z minulosti, kdy se pro poslech rozhlasu a sledování televize vydávaly licence – koncese.

¹⁵ podle § 10 Zákona 483/1991 Sb. o České televizi

V případě domácností se platí pouze za jeden televizor, i kdyby jich rodina vlastnila více. Podnikatelé platí poplatek za každý televizní přijímač, který vlastní. Financování z těchto zdrojů zaručuje ČT 24 nezávislost na státním rozpočtu a maximálně umožňuje v tomto směru naplnit podstatu veřejného zájmu. *Podstatným rysem postavení médií veřejné služby ve společnosti je jejich ochrana před závislostí na finančních zdrojích. Proto bývá jejich financování zpravidla řešeno nějakou formou solidární platby vynucované zákonem* (Slovník mediální komunikace: 2004: str. 139).

Televize Z1 je naopak stanicí komerční s cílem vytvářet zisk. Její provoz financuje soukromá společnost. Vysílací licenci drží společnost První zpravodajská, a.s. Jejím jediným akcionářem je investiční skupina J&T založená v roce 1993 na Slovensku podnikateli Ivanem Jakobovičem a Patrikem Tkáčem. *Podstatou ekonomického fungování soukromých médií a hlavním zdrojem jejich příjmů je výnos z reklamy, tj. prodej vysílacího času inzerentům, resp. prodej předpokládané pozornosti publika (rating, share)* (Slovník mediální komunikace: 2004: str. 137).

- **technologické vybavení**

U obou sledovaných stanic je technické a technologické vybavení v newsroomu, studiích a režiiích na srovnatelné úrovni. ČT24 má ovšem objemově tohoto vybavení mnohem více. Velkým rozdílem je počet přenosových vozů (SNG), kterými stanice disponují. Televize Z1 měla při svém vzniku k dispozici jeden vlastní vůz, který ale kvůli technickým problémům byl po necelém roce odstaven z provozu. Pro živé vstupy si proto musela Z1 vůz SNG pronajímat. Oproti tomu Česká televize vlastní těchto vozů mnohonásobně více a velmi často je ve zpravodajství využívá.

Z1 i ČT24 jako mladé a nové televize vznikaly téměř zcela přizpůsobené pro digitálního zpravodajství (DNG – Digital News Gathering). Jeho princip spočívá ve výrobě, zpracování, odbavování a přenosu veškerých zpravodajských materiálů pomocí počítačů (Lokšík, 2001: str. 87). Kromě DNG využívají zpravodajské stanice i satelitní televizní zpravodajství (SNG – Satellite News

Gathering) a to přímo při výrobě zpravodajských materiálů, zejména živých vstupů nebo přenosů. Tato technologie využívá natáčení a přenos příspěvků prostřednictvím přenosových vozů a družic (Lokšík, 2001: str. 87).

Obě televize vysílají všemi digitálními cestami, tzn. šíří svůj signál prostřednictvím DVB-T, DVB-S, DVB-C a IPTV. *DVB je digitální přenosová soustava barevné televize vyvíjená v Evropě od r. 1993, která se stala standardem pro digitální televizi. Základním principem DVB je dosažení maximální redukce přenosové rychlosti digitálního obrazového složkového signálu při zachování požadované kvality* (10 let České televize, 2002: str. 356).

V pozemním digitálním vysílání (DVB-T, Digital Video Broadcasting – Terrestrial) je program ČT24 zařazen do prvního (veřejnoprávního¹⁶) multiplexu a stanice Z1 do třetího multiplexu. Srovnáním map pokrytí¹⁷ je patrné, že program ČT24 je v rámci České republiky v síti DVB-T dostupnější, multiplex 1 („veřejnoprávní“) pokrývá asi o jednu třetinu území České republiky více než třetí multiplex, ve kterém vysílá Z1.

V satelitní síti (DVB-S) jsou oba kanály dostupné nekódovaně a na celém území ČR. Pokrytí digitální kabelové televize (DVB-C) je omezeno na větší města. ČT24 ještě navíc využívá i šíření signálu prostřednictvím starších, analogových kabelových sítí.¹⁸ Obě dvě stanice je možné také sledovat na internetu na adresách www.z1tv.cz a www.ceskatelevize.cz/ivysilani/ct24-zive/ přes online stream. Od února 2010 je možné pro sledování obou televizí využívat aplikace v mobilních telefonech iPhone. ČT24 nabízí pouze archiv pořadů, televizi Z1 je možné sledovat přímo živě na obrazovce mobilního telefonu.

Obě dvě televizní stanice také nabízí část svého obsahu na internetovém portálu youtube.com, mají zde zřízeny své kanály. Ten, který provozuje Z1 je starší, vznikl 3. října 2007, ČT24 ho provozuje až od 6. dubna 2010. Od toho se také

---

¹⁶ říká se mu veřejnoprávní, protože obsahuje všechny stanice České televize i rozhlasové stanice Českého rozhlasu.

¹⁷ mapy pokrytí a dostupnosti jednotlivých multiplexů viz přílohy 3 a 4

odvívá počet odběratelů – Z1 jich má asi desetkrát více než ČT24 (539 ku 47)¹⁹. Jsou dostupné na adresách <http://www.youtube.com/user/CT24zive> a <http://www.youtube.com/user/Z1TV>.

Fanoušci mají možnost vyjádřit podporu stanicím i na Facebooku, kam televize umísťují reprízy svých pořadů a zpravodajských relací. Zde naopak ČT24 počtem fanoušků značně televizi Z1 převyšuje (cca 5 000 podporovatelů oproti třem stům). Moderátoři Z1 mají na sociálních sítích Facebook a Twitter zřízeny také své vlastní profily, na které odkazují na konci zpravodajských relací (od roku 2010). Diváci je mnohou skrze ně kontaktovat a pokládat jim otázky.

Obě televizní stanice také provozují internetové stránky, na kterých je možné je sledovat on-line. Stránky obsahují informace o daném televizním kanálu, jeho vedení, historii a například i nabídku volných míst. ČT24 na svých internetových stránkách narozdíl od Z1 nabízí také archiv zpravodajských relací a dalších pořadů a má vlastní internetovou redakci, která zprávy z televizní relace přepisuje i na webové stránky.

Z1 provozovala archiv svých pořadů a relací pouze do září 2009. Do této doby měla také, podobně jako ČT24, oddělenou internetovou redakci, která umísťovala zprávy na internetové stránky.

- **sít' vlastních zpravodajů doma i v zahraničí**

Zpravodaj je novinář, kmenový pracovník redakce, který se pohybuje převážně v terénu, získává informace v místě události a ze svého působení v určitém resortu, regionu či teritoriu zásobuje zprávami ústředí (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 214).

Posláním České televize je poskytovat objektivní, ověřené, všestranné a vyvážené informace pro svobodné vytváření názorů, rozvíjet kulturní identitu

---

¹⁸ www.ceskatelevize.cz [online]. 1996–2010 [cit. 2010-02-25]. Analogové kabelové sítě. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct/technika/kapitola26.htm>>.

¹⁹ údaje k 24. dubnu 2010

českého národa a národnostních a etnických menšin v České republice, zprostředkovávat ekologické informace, sloužit vzdělávání, výchově mladé generace a přispívat k zábavě diváků.²⁰ Toto poslání naplňuje tím, že *zřizuje síť vlastních zpravodajů*.²¹

Redakce zpravodajství ČT měla v listopadu 2009 jednak síť regionálních zpravodajů po celé ČR a také 10 stálých zahraničních zpravodajů. Byli to: V Berlíně Hana Scharffová, v Bratislavě Olga Baková, v Košicích Ladislav Kerekeš, V Bruselu Barbora Šámalová a Eva Hrnčířová, v Moskvě Josef Pazderka, ve Varšavě Miroslav Karas, ve Washingtonu Michal Kubal, v Pekingu Tomáš Etzler a ve Vídni Jan Moláček (Fridrich, 2009).

Televize Z1 žádnou vlastní síť zahraničních ani regionálních zpravodajů nemá, veškeré zpravodajské materiály vyrábí pracovníci z Prahy, nebo je přebírají ze zpravodajských agentur. Do září 2009 Z1 zaměstnávala zpravodajku v Bruselu (Johanu Grohovou) a zpravodaje v USA (Dušana Neumanna) a využívala také spolupracovníky Českého rozhlasu (Milana Kocourka v Británii nebo Vědunku Lunardi v Itálii). S vlastními zpravodaji se spojovali pomocí Skype – internetového telefonního hovoru, který přenášel i obraz pomocí webové kamery, nebo prostřednictvím telefonů.

- **výměnné zpravodajství a agentury**

Z1 využívala z českých tiskových agentur v listopadu 2009 pouze agenturu Mediafax²², z obrazových agentur nejvíce zahraniční Reuters a APTV. ČT24 využívá také agentury, z českých tiskových především ČTK, v menší míře i Mediafax, z obrazových taktéž Reuters a APTV.

Kromě toho má ČT24 přístup do výměnného zpravodajství EBU (European Broadcasting Union), což je asociace evropských vysílatelů, kteří si navzájem vyměňují svůj obsah.

---

²⁰ § 2 Zákona 483/1991 Sb. o České televizi

²¹ § 3 Zákona 483/1991 Sb. o České televizi

²² od prosince má TV Z1 přístup i do ČTK, ale pouze do ekonomické sekce

Dalším zdrojem informací jsou zpravodajské weby, jak české (iDNES.cz, Novinky.cz, Aktuálně.cz, iHNed.cz, Patria.cz), tak i zahraniční (bbc.co.uk, bloomberg.com atd.). Některé z nich poskytují i službu zasílání aktuálních informací na mobilní telefon dříve, než je publikují na server. Tuto službu mají pracovníci ČT24 i Z1 předplacenou, tím je zaručen nejrychlejší přístup k čerstvým zprávám a jejich aktuální zařazení do vysílání.

- **cílová skupina**

Pojem cílová skupina označuje část populace, o níž se předpokládá, že bude adresátem nebo spotřebitelem mediovaných sdělení, nabízených produktů a služeb (Slovník mediální komunikace, 2004: str. 231).

ČT24 oslovuje cílové skupiny z řad zejména mužů, diváků s vyšším vzděláním a postavením v zaměstnání ve věku mezi 25 a 44 lety a odborníků z různých oborů.²³

Vysílání televize Z1 je určeno pro lidi s vysokoškolským vzděláním, kterým je více než třicet let a žijí ve velkých městech. Z tohoto důvodu Z1 spustila své vysílání poprvé právě v Praze a středních Čechách, v Brně, v Ostravě a v Plzni. Z1 počítá s tím, že je její divák vzdělaný a orientuje se v ekonomických pojmech, které ve zpravodajství více používá, než vysvětluje.

---

²³ podle <http://www.media-master.cz/ct24/>

3.1. STRUKTURA VYBRANÉ ZPRAVODAJSKÉ RELACE

Pro srovnání zpravodajství ČT24 a Z1 byla vybrána relace Události v 19:00 (ČT24, ČT1) a Zprávy v 18:45 (Z1).

Hlavní zpravodajské relace zařazované zpravidla na začátku večerního programového bloku přináší souhrnný obrazový přehled o domácích a zahraničních událostech z celého dne. Skládají se z původních obrazových příspěvků, přejatých agenturních audiovizuálních materiálů z výměnné sítě, telefonátů a předtočených nebo přímých zahraničních zpravodajů a reportérů z místa události (Lokšík, 2001: str. 80).

Zprávy na České televizi v 19:00 jsou hlavní zpravodajskou relací, důvodem je i fakt, že jsou současně vysílány na prvním programu ČT, kde plní funkci jediné večerní zpravodajské relace a naznačují tak začátek prime-timu. *V nezpravodajských televizích zpravodajské relace naznačují začátek prime-timu (Trampota, 2006: str. 12).*

Oproti tomu relace na Z1 je ve vybraný čas velmi podobná ostatním relacím – ničím se od ostatních výrazně neliší. Je to spíše krátký zpravodajský pořad.

Krátké zpravodajské pořady zajišťují kontinuální obrazový informační servis, pravidelně se opakující ve vysílacím schématu v pevně stanovených časových intervalech v průběhu celého dne (Lokšík, 2006: str. 80).

Struktura obou relací je odlišná. Zpravodajská relace na ČT začíná pohledem kamery do newsroomu, ve kterém divák vidí redaktory a editory při práci a průhledem skrz skleněné okno se záběr dostává na moderátory zezadu, přes tento záběr jsou vysílány hodiny, které odpočítávají poslední sekundy do začátku zpravodajské relace. Ta začíná znělkou²⁴, po ní následují headlines, při kterých se moderátoři střídají. Po headlinech moderátoři diváka přivítají u sledování relace a začínají číst první zprávu. Pokračují dalšími příspěvky (šoty, carty), které se střídají s rychlejšími bloky obrazových zpráv tzv. kraťasů. ČT24 do zpravodajství přidává i upoutávky na své ostatní pořady – většinou vždy na Události komentáře nebo Reportéry ČT.

---

²⁴ grafická podoba znělky v příloze

Zprávy na Z1 začínají také znělkou, po které následují ihned headlines. Zprávy narozdíl od ČT24 nejsou moderátorem uvedeny, nevítá u jejich sledování diváky ani se v nich neloučí. Neobsahují delší carty/šoty, ale pouze moderátorem čtené krátké obrazové zprávy a samostatné synchrony. Ve druhé části relace moderátor komentuje aktuální grafy burzovních indexů, kurzů světových měn a cen komodit.

Rozdíl mezi oběma relacemi je i ve stopáži. Události na ČT24 trvají 30 minut, zprávy na Z1 pouhých 15 minut.

I když je stopáž zpráv na Z1 poloviční, počet zpráv v relaci je jen o několik menší než na ČT24. Důvodem je kratší stopáž jednotlivých příspěvků na Z1. ČT 24 zařazuje i delší carty, které trvají kolem 2 minut, Z1 pracuje pouze s kratšasý, jejichž stopáž se pohybuje kolem 30-40 vteřin.

Proces rozhodování, zda se událost do vysílání dostane, nebo nedostane, se nazývá gatekeeping. V televizi Z1 tuto funkci plní zejména vedoucí vydání, pokud se jedná o audiovizuální materiál, popř. redaktor, pokud se jedná o ticker. V České televizi rozhoduje o zařazení zprávy do relace editor.

Gatekeepři jsou držitelé pozic v rámci mediálních organizací, kteří rozhodují o výběru témat a událostí (Slovník mediální komunikace, 2004: str. 70).

Pokud je informace dostatečně zajímavá, je vybrána k dalšímu zpracování. Toto vyhodnocení probíhá na základě zpravodajských hodnot. Mezi ně patří zejména důležitost, blízkost (geografická, obchodní, kulturní), dramatičnost, ideologie atd.²⁵

Zpravodajské hodnoty jsou součástí, které ovlivní, že je zpráva zařazena do médií (překročí tzv. práh pozornosti) a rozhodují také o způsobu jejího zpracování. Podle různých teoretiků sem patří např. novost (aktuálnost), důležitost, blízkost, dramatičnost, negativita, jednoznačnost, překvapivost, zaujetí, konflikt, kulturní pochopitelnost, vztah k tzv. důležitým národům i státům, osobám, personalizace, podobnost s již publikovanými zprávami atd. (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 240).

---

²⁵ Zpravodajské hodnoty podle Galtunga a Rugeové (Trampota, 2006: str. 26)

3.2. TYPY PŘÍSPĚVKŮ

Základním prvkem každé zpravodajské relace je zpráva. Je to *pohotová, věcná, stručná a přesná informace o společensky důležitých, významných nebo zajímavých událostech, zaznamenaných v jejich audiovizuální syntetické podobě* (Lokšík, 2006: str. 81).

Zpráva televizní je popisována také jako *zpravodajský žánr s dominantní informativně poznávací funkcí* (Praktická encyklopedie žurnalistiky, str. 240).

Každá televizní zpráva má dvě složky – obrazovou a zvukovou. Obrazem jsou myšleny všechny vizuální prvky, které se v televizi objevují: obrazový záznam (foto, film, video, přímý přenos), počítačová grafika (animace, triky, efekty) a psaný text. Zvuková složka je tvořena mluveným slovem (čtený text moderátora, synchron v rozhovorech i jako monolog redaktora, namluvený text redaktora atd.) a reálnými ruchy a zvuky prostředí (tzv. geroiš) (Lokšík, 2006: str. 74).

Na začátku každé relace, jak na ČT24 tak na Z1 jsou tzv. **headliny**. Ty mají v televizi stejnou funkci jako titulky v novinách a časopisech – poutají na následující obsah.

V elektronických médiích se používá rovněž upoutávka u dramatických, zábavných a dalších pořadů a vedle toho rovněž termín headline (z angl. titulek, titulková/záhlavní řádka) ve významu stručný přehled následujících zpráv či reportáží (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 222).

Headline obsahuje 5 složek: mluvenou, obrazovou, hudební, textovou a grafickou (Lokšík, 2006: str. 83). Textovou složku obsahují pouze headliny na stanici Z1 – v podobě jednoslovného nebo dvouslovného titulku na výrazném červeném pozadí. Grafická složka je u obou televizních stanic dobře patrná – na ČT24 je zastoupena krátkou vteřinovou znělkou, u Z1 je v podobě „listování“ mezi jednotlivými příspěvky s hudebním podkladem.

V ČT24 bývají zpravidla headlines čtyři, každý je doplněn synchronem nějaké osoby, která většinou potvrdí to, co moderátor v headline říká. Česká televize v hlavní večerní relaci zařazuje také meziheadlines – zhruba uprostřed relace, ve kterých poutá na zprávy, které ještě divák v té dané relaci ještě čekají. Z1 má headlines jen na začátku zpravodajské relace – a to zpravidla kolem čtyř až pěti, u kterých je přiřazen také barevný grafický titulek (většinou jednoslovný). Headlines u obou stanic bývají podbarveny rychlou melodií.

Headlines připravuje a píše editor dané zpravodajské relace (v terminologii Z1 vedoucí vydání). Velkým rozdílem mezi sledovanými stanicemi je, že informace, které uvádí kanál Z1 v headlinech, se někdy v bloku zpráv vůbec nevyskytují.

Zprávy, které nabízí obě televizní stanice, mají různé podoby, žánry i struktury. Nejčastěji se setkáváme v relacích Z1 a ČT24 se zprávami čtenými, obrazovými a reportážními.

Základní podobou je **zpráva čtená**:

Jde o stručnou, flešovou informaci obvykle přejatou ze zpravodajských agentur, stylisticky upravenou podle zásad mluveného jazyka a živě interpretovanou moderátorem ze studia (Lokšík, 2006: str. 84).

Zpravidla se taková zpráva do relace zařadí, když se nějaká událost stane krátce před vysláním nebo přímo během zpravodajské relace a redakce ještě nemá k dispozici aktuální videozáběry z místa události. Moderátor novou informaci přečte mezi naplánovanými příspěvky.

Dalším typem zprávy je **obrazová zpráva**:

Je pouze stručným, krátkým a výstižným obrazovým záznamem události bez původního zvuku, který je nahrazen zakotvujícím textem komentáře, bez něhož by neměla plnou výpovědní hodnotu. Její délka nepřesahuje 30 sekund, přináší informace o méně důležitých událostech a doplňuje zpravodajskou mozaiku dne (Lokšík, 2006: str. 84).

Tento typ zprávy využívá Z1 nejčastěji, sestavuje z nich celou první část relace. Pracovníci Z1 rozlišují dva typy této zprávy – MO (mimo obraz) a KRA (kraťas) – rozdíl je v tom, že u typu MO je moderátor v prvních několika vteřinách vidět na obrazovce, jak čte zprávu a u typu KRA je už od začátku překrytý videem.

ČT24 tento typ zprávy také používá. Zpravidla dvakrát během relace zařazuje blok dvou až čtyř obrazových zpráv (nejčastěji ze zahraničí nebo z ekonomiky), který podkresluje rychlou hudbou, aby obnovila divákovu pozornost před dalšími delšími příspěvky.

Následujícím typem je **kombinovaná zpráva**:

Je v současnosti nejfrekventovanějším druhem televizní zprávy s klasickou kompoziční strukturou obrácené pyramidy. Klade důraz na faktografičnost, je nabitá informacemi a údaji, které registruje více v rovině slovní než obrazové. Je vystavěna na komentářích a synchronních výpovědích kompetentních osob, obraz plní funkci spíše ilustrační (Lokšík, 2006: str. 84).

Tato zpráva se vyskytuje především na zpravodajské stanici ČT24.

Posledním typem je **zpráva reportážní**:

Představuje kvalitativně nejdokonalejší žánrovou formu televizního zpravodajství, která nejadekválněji vystihuje přirozenou povahu televizního zobrazování a nejefektivněji využívá bohatosti jeho audiovizuálního jazyka. Vyznačuje se silou zpravodajského působení spočívajícího v důmyslném výběru a dramatické prezentaci faktů prostřednictvím osobního svědectví redaktora (Lokšík, 2006: str. 85).

Tento typ zprávy tvoří největší část zpravodajské relace ČT24. Šoty či carty, jak se reportážní zprávě také říká, se na televizi Z1 vyskytují také, ale v jiném pořadu než ve zpravodajské relaci.²⁶ Česká televize reportážní zprávy skládá z asynchronního textu redaktora, synchronních výpovědí respondentů, ze stand-upů a z reálných zvuků a ruchů prostředí. Využívá v nich také často různých grafických prvků a animací. Každou reportážní zprávu uvádí moderátor ve studiu několika větami.

Synchron - toto označení se v televizi používá pro synchronní výpověď dotazované osoby, kde ji zároveň vidíme na obrazovce i slyšíme, co říká. Tento typ materiálu se v České televizi využívá především jako součást reportážní zprávy, ale také jako součást headlinů. V televizi Z1 bývá zpravidla přiřazen za obrazovou zprávu, nebo je uveden

---

²⁶ carty využívá Z1 jen v pořadu Téma Z1, což je každodenní magazín, který se zabývá aktuálními ekonomickými tématy a dávají ho v 21:00.

samostatně několika větami z úst moderátora. Bývá pořízen jako součást zpravodajského rozhovoru.

3.3. TECHNICKÁ STRÁNKA PŘÍSPĚVKŮ

3.3.1. Záběry

Z1 i ČT24 využívají podobné typy záběrů, není v nich výrazný rozdíl. Obě stanice zařazují všechny velikosti záběrů (celky, polocelky, i detaily). Jediným rozdílem mezi stanicemi je, že Česká televize zaměstnává profesionální střihače, v Z1 všechny zpravodajské materiály stříhají sami redaktoři, kteří někdy porušují pravidla stříhu. Například tím, že na začátku a na konci švenku (pohyblivého záběru) nenechávají statický záběr. Dalším rozdílem je volba záběrů podle jejich funkce – v Z1 častěji využívají ilustračních záběrů a materiálů z archivu, protože mají méně natočeného materiálu v daný den než ČT24 z důvodu nižších personálních kapacit.

3.3.2. Hudba

V příspěvcích ani jedné ze sledovaných stanic se nevyskytuje hudební podkres ve zpravodajských příspěvcích. Hudba se během relace objevuje pouze v jinglech a ve znělkách, což napomáhá k identifikaci a image stanice. Využívá se také hudební podkres oddělující bloky krátkých obrazových příspěvků. Má silnou apelovou a svolávací funkci, aktivizuje divákovu pozornost, eliminuje monotónnost zpravodajských pořadů a vtiskuje jim dynamiku a rytmus (Lokšík, 2001: str. 77). Tuto funkci hudby uplatňují obě stanice zejména v podkresu headlinů, meziheadlinů a bloků krátkých čtených zpráv.

3.3.3. Stand-up

Stand-up využívají pouze redaktoři zpravodajství na České televizi, na Z1 nikoliv. Jedná se o součást cartu/šotu, kdy reportér či redaktor stojí v záběru a část reportážní zprávy řekne přímo do kamery. Vyskytuje se ve třech základních podobách – úvodní,

středový a závěrečný, slouží také k odhlášení redaktora na konci zpravodajského příspěvku a to zejména u regionálních nebo zahraničních zpravodajů (Lokšík, 2001: str. 77).

Ve zpravodajských příspěvcích České televize se užívá nejčastěji stand-up středový a závěrečný. Jméno autora příspěvku (nebo autorů) a popř. i kameramana Česká televize navíc uvádí i v úvodu šotu v podobě grafické lišty.

Na Z1 redaktoři ani reportéři vidět během příspěvku nejsou. Vedení televize to vysvětluje tím, že při velkém množství reportérů a redaktorů si divák jejich jména nepamatuje a nejsou pro něj důležitá.

3.3.4. Grafický doprovod zpravodajských příspěvků

Pro televizní zpravodajství je stále typičtější několikavrstevnatá (paralelní) prezentace téže informace nebo její části, probíhající horizontálně nejen v rovině obrazové a slovní, ale prostřednictvím digitalizace obrazového signálu také textové a grafické (různé techniky počítačové grafiky, 2D a 3D animace), či v jejich kombinaci (viz. např. důležité slovní informace zdvojené textovou grafikou v obraze) (Lokšík, 2001: str. 78).

Tyto textové, grafické doplňující informace ke zprávě využívá hlavně televize Z1. Ke každé zprávě má barevnou informační lištu, na které je napsán „titulek“ zprávy – na horním řádku domicil či téma zprávy a na spodním žlutém nebo oranžovém je popis události.²⁷ Tento prvek má pomoci divákovi se lépe orientovat ve zpravodajské relaci. Televize ho zařazuje proto, že předpokládá, že její diváci mají televizi Z1 puštěnou např. v práci a mají ztlumený zvuk, který si pustí když vidí zprávu, která je zajímavá. Grafický titulek má divákovi ukázat, o které události se právě ve zpravodajské relaci hovoří.²⁸

3.4. VYUŽITÍ ŽIVÝCH VSTUPŮ

²⁷ v příloze je ukázáno, jak grafický titulek u zprávy vypadá

²⁸ osobní rozhovor s šéfredaktorem zpravodajství Z1 Hanušem Hanslíkem

Živé vstupy redaktorů do zpravodajské relace jsou považovány za zpravodajský rozhovor (Lokšík, 2006: str. 86). Redaktor živě přednáší z místa události aktuální informace. Někdy je využíván jen jako obměna a oživení relace – redaktor pak není na místě události, ale na jiném místě (venku, na střeše budovy atd.). Živý vstup mívá podobu rozhovoru s moderátorem, většinou ale moderátor pokládá jen jednu otázku. Signál od redaktora/ reportéra v terénu, který dělá živý vstup, je do vysílání přenášen satelitně pomocí přenosových vozů (SNG). Možnost sledovat a pokrývat událost v přímém přenosu za pomoci živých vstupů vytváří bezprostřední, specificky televizní zpravodajskou přítomnost (Lokšík, 2006: str. 81).

Zpravodajský kanál ČT24 využívá živých vstupů z místa události i mimo něj hojně, někdy bývá hostem vstupu i někdo jiný než redaktor, např. významná osobnost, politik atd. Naopak Z1 využívá živých vstupů svých redaktorů/reportérů jen velmi zřídka. Když už nějaký zařadí, bývá na místě s redaktorem většinou i nějaký respondent, se kterým v živém přenosu redaktor udělá zpravodajský rozhovor.

3.5. ROLE MODERÁTORA

Moderátor je v rozhlasu a televizi průvodce pořadem, obvykle besedou nebo diskusí, který jej uvádí, řídí a prezentuje. Je prostředníkem mezi diváky a účastníky rozhlasového či televizního pořadu. Moderátor je tvůrčí pracovník, který zpravidla spojuje několik tradičních rozhlasových či televizních profesí – redaktorskou, hlasatelskou, reportérskou, ale i komentátorskou a částečně také režisérskou a dramaturgickou (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 121).

Hlasatel – v žurnalistice označení rozhlasového/televizního pracovníka, který interpretuje rozhlasové/televizní texty v živém vysílání nebo pro záznam, zejména zpravodajské materiály, poznámky, komentáře aj. ohlašuje a odhlašuje rozhlasové/televizní pořady a informuje posluchače (diváky) o denní rozhlasové/televizní skladbě (Praktická encyklopedie žurnalistiky, 2007: str. 87).

Pro televizní pracovníky, kteří ve zpravodajské relaci čtou zprávy se více hodí označení „hlasatel“, protože zprávy většinou pouze přečtou a neprovázejí při tom žádnou besedou

nebo diskusí. Nicméně se v televizním prostředí pro tyto profesionály vžilo označení „moderátor“, budu je tak označovat i v této práci.

Role moderátora je jedním z největších rozdílů, které můžeme u zpravodajských televizí ČT24 a Z1 pozorovat. Hlavní viditelnou odlišností ve sledovaných zpravodajských relacích je fakt, že Události na České televizi uvádějí vždy dva moderátoři – muž a žena. Relací na Z1 provází pouze jeden moderátor nebo moderátorka.²⁹

Zatímco moderátoři České televize v živém vysílání zprávy pouze přečtou, moderátoři televize Z1 mají v druhé části relace za úkol komentovat a popisovat aktuální grafy. Ty se týkají vývoje na burzách ve světě i v České republice, mimo to srovnávají také kurzy hlavních světových měn (euro, dolar, libra, jen atd.) a také jejich vývoj v porovnání s českou korunou. Komentují také grafy s vývojem cen komodit. Moderátoři Z1 musí být schopní reagovat na aktuální vývoj a podat k němu relevantní informace, které si mohou připravit dopředu jen v omezené míře.

Dalším rozdílem je také to, že moderátor Z1, který prezentuje celý blok vysílání od odpoledne až po večerní zprávy, je téměř celou dobu nepřetržitě ve studiu, kde moderuje odpolední a podvečerní zprávy. Jeho práce je přerušována pouze sportovním zpravodajstvím (které trvá jen asi dvě minuty) a reprízami publicistických pořadů (2 krát denně po půl hodině). Nemá tak srovnatelný prostor s moderátory České televize k přípravě.

Moderátoři večerních Událostí totiž moderují pouze tuto relaci a tudíž si všechna studia a texty, které budou číst, mají možnost prostudovat ještě před vysláním. Zpravidla si je upraví, aby se jim některá spojení lépe vyslovovala.

3.6. SROVNÁNÍ ZPRACOVÁNÍ TÉMAT DNE

Pro srovnání v této části práce byl zvolen 10. listopad 2009, kdy se stala celá řada zajímavých událostí v České republice, ve světě i v ekonomice. Z domácích zpráv je to zvolení Štefana Füleho eurokomisařem, útěk vězně z Plzeňska při převozu do nemocnice, znovuzvolení Pavla Béma do vedení ODS nebo vyloučení vojáka, který měl

na helmě symboly SS, z armády. Ze zahraničních zpráv jsou důležité události: střet jihokorejské a severokorejské lodi ve Žlutém moři či nový vládní program Angely Merkelové. A z ekonomických událostí dne 10. listopadu stojí za zmínku dotace 900 milionů korun pro dopravní podnik nebo symposium leteckých společností, které hostí ČSA.³⁰

3.6.1. Headliny

Česká televize 10. listopadu zvolila na začátek zpráv čtyři headliny. První se váže k úvodní zprávě Události a týká se jmenování Štefana Füleho, bývalého ministra pro evropské záležitosti, českým eurokomisařem. Headline doplňuje krátký synchron premiéra Fischera, který tuto skutečnost potvrzuje a výpověď prezidenta Václava Klause. První headline ještě doplňuje druhý moderátor, který na konci oznámí, že tímto tématem budou Události začínat. Druhý headline se týká útěku vězně na Plzeňsku, kterého osvobodila jeho manželka, a je doplněn synchronem policejní mluvčí. Třetí headline ČT24 je o střetu jihokorejské lodě a lodě KLLDR ve Žlutém moři se synchronem jihokorejské strany. Poslední – čtvrtý – headline informuje o vztahu Čechů k bibli.

Headliny ve Zprávách Z1 byly také čtyři, ale úplně rozdílné než v Událostech. Jako hlavní zprávu vedoucí vydání stanice zařadil výzvu, že Česko musí snížit schodek rozpočtu do roku 2013. Druhý headline se týkal zisku penzijních fondů. Třetí headline informoval o tom, že Evropská unie zvýší spotřební daň na cigarety. A poslední upoutávka se týkala Pavla Béma, který obhájil své místo ve vedení ODS.

3.6.2. Stejně zprávy

Zprávy, které ve večerní relaci zařadila jak Česká televize, tak televize Z1 jsou: jmenování Štefana Füleho eurokomisařem, vojáci se symboly SS na přilbách, Pavel

---

²⁹ Porovnání počtu moderátorů – obrázek v příloze č. 6 a č. 7

³⁰ výpis témat zpráv jednotlivých relací v příloze č. 5

Bém v čele ODS, z ekonomických zpráv: 900 milionů pro dopravní podnik a limity pro schodek rozpočtu České republiky.

Jmenování Štefana Füleho eurokomisařem za Českou republiku zpracovala ČT24 formou reportážní zprávy. Využila v ní celé řady synchronů z tiskových konferencí i mimo ně. Zařadila hlasy z obou stran – těch, kteří s jmenováním souhlasili (premiér Jan Fischer, prezident Václav Klaus, lídr ODS Mirek Topolánek, šéf ČSSD Jiří Paroubek) i těch, kteří nesouhlasili (Ondřej Liška, předseda Strany zelených). Česká televize přinesla i synchron hlavního aktéra zprávy – Štefana Füleho. V asynchronních komentářích redaktorka naznačila pozadí volby, kdo se s kým domluvil, kdo byli ostatní kandidáti a kdo jak hlasoval. Uprostřed cartu se objevil i stand-up redaktorky. Ta na závěr informovala i o dalším průběhu kauzy a odhlásila se „mimo obraz“ (nebyla na obrazovce při tom vidět).

Ve Zprávách na Z1 je tato informace zpracována jako obrazová zpráva (MO), kterou čte moderátorka. Narozdíl od zpravodajské relace na ČT24 zde není uveden ani jeden synchron s výpovědí zúčastněných osob. Navíc oproti České televizi v příspěvku (každém) bývá grafická lišta s titulkem ke zprávě.³¹

Další zpráva, kterou zařadila ČT24 i Z1, se týká vojáků v Afghánistánu, kteří měli na přílbě symboly SS a byli postaveni mimo službu. Česká televize tuto zprávu zařadila jako hned třetí, Z1 až jako devátou. Obě dvě televizní stanice využily místo vlastních záběrů fotografie z Mladé fronty DNES (s uvedením zdroje), na kterých jsou přílby se symboly SS vidět. V Událostech navíc ukázali i civilní fotografie vojáků, kterých se to týká. ČT24 zařadila do příspěvku i synchron ministra obrany Martina Bartáka, Z1 ho pouze cituje. ČT24 použila do cartu i takzvaný „falešný“ synchron – grafiku s písemným vyjádřením náčelníka generálního štábu, které přečetl jiný redaktor. Po této zprávě následuje na ČT24 upoutávka na pořad Události komentáře od 22:30, které se tímto tématem zabývaly.

Pavel Bém obhájil svou pozici v ODS je další zprávou, kterou zařadily obě dvě stanice – Z1 ji ale poutá pouze v headlinech, ve samotných zprávách se nevyskytuje,

---

³¹ viz Příloha č. 10

v Událostech České televize je zařazena na čtvrté místo. Je uvedena moderátorem a má formou živého vstupu redaktora Daniela Takáče do vysílání. Ten je na místě sněmu, kde popisuje, kdo dal Bémovi svůj hlas, kdo stojí v pozadí hlasování atd. Na konci vstupu ještě shrne, co se stalo a doplní i vizi do budoucna. Pro diváka je tato zpráva dobře srozumitelná a díky shrnutí na konci i ucelená.

Ekonomické zprávy televize Z1 upřednostňuje, na páté místo zařadila zprávu o 900 milionech pro Dopravní podnik, kterou má Česká televize až jako devátou. Na ČT24 je zařazena mezi obrazové zprávy čtené moderátorem, tzv. kraťasy. Na Z1 je jí věnován větší prostor – je také formou obrazové zprávy, po ní ale následuje synchron radního pro dopravu, který informaci potvrzuje, a následně také nahraný telefonát z Dopravního podniku, ve kterém zazní, na co peníze budou použity. V této ekonomické zprávě Z1 podala komplexnější informaci než Česká televize, ale to vyplývá ze zaměření této stanice.

Druhou ekonomickou zprávou, o které informovaly obě televize, jsou limity pro Českou republiku, které se týkají schodku státního rozpočtu. Z1 ji zařadila jako první headline, v dalších zprávách se ale nevyskytuje. Zpravodajský kanál ČT24 tuto informaci zařadil do Událostí na deváté místo. Formou cartu diváka informuje velmi zjednodušeně a srozumitelně tak, aby to pochopil každý divák včetně těch, kteří se o ekonomiku nezajímají a nejsou odborníky. Do zprávy zařadili synchron ministra financí Eduarda Janoty, jeho náměstka, citují i ekonomické experty, kteří předpovídají vývoj situace. Zpráva obsahuje i stand-up redaktorky, která ale není nikde na vhodném místě, které by s k události vázalo (např. před ministerstvem financí nebo Českou národní bankou), ale stojí na mostě, pod kterým jezdí automobily.

3.6.3. Zprávy, které měla jen ČT24

Útěk vězně při převozu do nemocnice, kterému pomohla jeho žena, zařadila pouze Česká televize, na zprávu poutala i v headlinech. V reportážní zprávě autor popisuje, jak k události došlo, doplňuje to synchrony policejní mluvčí a mluvčí věznice a grafikou, na které je SPZ automobilu vězňovy manželky. Zároveň citují policii a upozorňují diváky,

aby se dvojici nepokoušeli zastavit, protože je velmi nebezpečná. Redaktor je ve stand-upu na místě události, přihlásí se i po odehrání cartu v živém vstupu, aby doplnil aktuální informace z vyšetřování. Jeho vstup je po většinu času překryt záběry z místa přepadení.

Ve zprávě o střetu korejských lodí ve Žlutém moři Česká televize používá pouze ilustrační záběry, archivní záběry a grafiku³² Celý šot je koncipován jako příběh, který popisuje, co se přesně odehrálo, doplňují to i o vyjádření obou stran – jihokorejské i severokorejské a navíc o stanovisko nezávislého pozorovatele. Následují archivní záběry z korejské války, které připomínají počátky konfliktu. Vše je doplněno o mapy a grafiky pro lepší ilustrování počtu vojáků na každé straně demarkační linie. Redaktor se odhlašuje v asynchronu, během celé reportážní zprávy nebyl ani jednou vidět.

ČT24 se narozdíl od Z1 i den po výročí pádu Berlínské zdi tomuto tématu ještě věnuje. Přináší záběry z předešlé noci a oslav. Tato zpráva je od zahraniční zpravodajky a je doplněna i anketou mezi účastníky oslav. Narozdíl od předchozí zprávy je na této vidět práce v terénu a záběry přímo z místa události. Na předchozí zprávě je poznat, že byla dělána „od stolu“. Po cartu následuje obrazová zpráva, která se týká prezidenta Francie Sarkozyho a Berlínské zdi.

První blok zpráv ČT24 uzavírá zpráva o statistice, která zkoumá, kolik lidí v Česku zná biblické příběhy. Autor cituje závěry průzkumu společnosti SANEP, doplňuje celou reportážní zprávu o synchrony organizátorů projektu Bible 21 a výzkumníků z agentury SANEP. Materiál je také rozšířen o hereckou scénku divadla Sklep. Stand-up autora je na konci příspěvku, je tematický – redaktor stojí v knihkupectví a bere knihu Bible 21 do ruky.

Další blok zpráv uvozují meziheadliny. Všechny zprávy, které se v něm objevily byly ve večerní relaci pouze na České televizi, na Z1 nikoliv.

---

³² viz Příloha č. 11

Druhý blok začíná cartem o soudu se strážníkem. Redaktor uvádí diváka do problematiky, vysvětluje situaci. Mezitím ČT nabízí záběry z jednání města Brna, při kterém brněnský primátor několikrát řekne vulgární výraz. Zpráva dále pokračuje opět vysvětlování problému se strážníkem. Záběr s vulgaritami je tam z hlediska diváka zbytečný, netvoří žádnou část příběhu a je užit jen jako atraktivní vsuvka pro diváka (je totiž použit i v headlinu).

Události pokračovaly dalším živým vstupem, tentokrát z Jihlavy, kde redaktorka v přímém přenosu zprávu převypráví před pozadím města Jihlava. Opět zde není odůvodnění pro použití živého vstupu – na místě se nic neděje, redaktorka nemá ani nijak příliš aktuální informace o případu (jedná se o korupci v jihlavském zastupitelstvu). U zprávy nejsou použité žádné záběry – celou dobu je v obraze redaktorka, která informuje o korupci.

Zpravodajská relace ČT24 dále přinesla zprávu o psovi, který napadl člověka. Celé zpracování připomíná spíše soukromou stanici typu TV Nova než Českou televizi – redaktor nechává psa štěkat na mikrofon, ukazují záběry policistů, kteří majiteli psa domlouvají, baví se s majitelem psa před jeho domem. Redaktor dokonce použije pro psa nevhodného výrazu „čtyřnohý pachatel“. Zpráva je doplněna o synchron s mluvčí záchranné služby a kynoložky.

Příspěvek o slovenském bossovi podsvětí je od zahraničního zpravodaje České televize na Slovensku a je celý ve slovenském jazyce. V cartu je záznam ze čtení rozsudku u soudu, záběry odsouzeného, jak vychází ze soudní síně. Nechybí ani synchrony obou zúčastněných stran.

Následuje několik obrazových zpráv, tzv. krat'asů ze zahraničí za sebou. Ani jedna zpráva se neobjevila zároveň na Z1.

Události dále pokračují reportážní zprávou o nové počítačové hře Call of Duty – Modern Warfare, ve které je mnoho záběrů ze hry, geroiše a synchrony hráčů. Na této reportáži je také vidět, že byla dělána kompletně „od stolu“, nejsou v ní žádné výpovědi českých hráčů nebo tuzemských distributorů této hry.

Předposlední zpráva se týká stavby plynovodu Nordstream – informuje o tom, kdo se stavbou souhlasí a kdo ne. Část je plná grafiky – mapy s vyznačením, kudy plynovod povede, kudy vede ten starý a také je v něm animace, jak bude Nordstream přesně vypadat. Nechybí ani synchrony politiků zúčastněných států a analytiků. Redaktor se odhlásil ve stand-upu přímo od plynovodu.

Poslední zpráva, takzvaná tečka za zprávami informuje o 40. narozeninách dětského pořadu Sezamova ulice. Přináší záběry z různých jazykových verzí pořadu, synchrony s herci a autory.

3.6.4. Zprávy, které měla jen Z1

Zprávy, které do večerní relace zařadila televize Z1 a ČT24 ne, jsou převážně ekonomické. Objevují se ale i zahraniční události.

Hned druhá událost Zpráv Z1 se týkala změny investičního plánu společnosti Lukoil, ta má (jako všechny ostatní zprávy) formu obrazové zprávy.

Další ekonomická zpráva informuje o tom, že společnost Cadbury odmítla převzetí od firmy Kraft Foods, které Z1 doplnila o ilustrační záběry a loga obou firem.

Následující obrazové zprávy se týkaly soudní obrany ruské banky proti automobilce General Motors, poklesu zákazníků leasingových společností, zisku firmy OMW nebo o podnikateli s hazardem, jehož fotografii televize Z1 do zprávy zařadila.

Informaci o sympoziu leteckých společností, které hostily ČSA přinesla také pouze televize Z1, přestože se jedná o docela zajímavou informaci, která přesahuje ekonomický rámec. Zpráva byla doplněna o synchron ředitele této konference.

Další materiály informovaly o vstupu společnosti PGE na varšavskou burzu, což bylo doplněno i o zprávu, jaký to mělo vliv na trh, nebo o novém vládním plánu Angely Merkelové na změnu daňového systému.

Z1 zařadila i zahraniční zprávu o chřipce na Ukrajině, kde ten den počet nemocných přesáhl jeden milion. Obrazovou zprávu doplnil synchron ruské ministryně zdravotnictví.

Poslední dvě zprávy se týkaly automobilky Chrysler, která zrušila své plány na výrobu elektromobilů, a společném plánu agentur NASA a ESA, které se chtějí podílet na programu objevování planety Mars, což také není ekonomická zpráva.

ZÁVĚR

Ze srovnání zpravodajských relací televizních stanic ČT24 a Z1 vyplývá, že ve výrobě i ve výsledné podobě zpráv je mnoho rozdílů. Ty vyplývají hlavně z odlišné povahy obou zpravodajských kanálů – ČT24 jako médium veřejné služby získává finance na svůj provoz z takzvaných koncesionářských poplatků, jejichž placení vyžaduje zákon. Z1 jako soukromé médium muselo s příchodem finanční krize značně snížit náklady a přehodnotit své působení na českém mediálním trhu. To se promítlo nejvíce do zaměření stanice, kdy se investor, slovenská finanční skupina J&T, rozhodl změnit cílovou skupinu a zaměřit se na majetnější a vzdělanější publikum, které je zajímavější pro řadu investorů. Od září 2009 se tak tato televizní stanice transformovala v ekonomickou zpravodajskou stanici a nabízí převážně zpravodajství ze světa byznysu, z akciových trhů a rozhovory s lídry velkých firem. Ze srovnání v této práci ale vyplývá, že do večerní relace nezařazuje pouze ekonomické zprávy, ale i důležité události z domova i ze zahraničí. Stejně tak zpravodajská relace České televize Události přináší také ekonomické aktuality, zpravidla ty nejdůležitější z uplynulého dne.

Velký rozdíl je patrný ve struktuře relací a v roli moderátorů obou stanic. Relace České televize má klasickou podobu, začíná headliny a poté se střídají delší reportážní zprávy s kratšími obrazovými nebo čtenými a s živými vstupy. Oproti tomu zpravodajská relace stanice Z1 je složená pouze z krátkých obrazových zpráv (takzvaných krat'asů), které čte moderátor či moderátorka. Tuto relaci doplňuje také burzovní část, ve které moderátor komentuje aktuální čísla z akciových trhů v Evropě (včetně pražské burzy) a ve světě, popisuje změny kurzů nejsilnějších světových měn a jejich vývoj v porovnání s kurzem české koruny a aktuální vývoj na komoditních trzích. Z toho vyplývá také odlišná role moderátora stanice Z1, který musí velkou část relace odmoderovat tzv. „z patra“ a bez přípravy. Jelikož moderátor večerní relace Z1 vysílá zprávy kontinuálně už od odpoledne, má také minimální čas na přípravu na večerní relaci a mnoho materiálů, které musí živě přečíst, vidí poprvé. Moderátoři ČT24 mají na přípravu více času a mají také větší možnost do podoby zprávy zasahovat. Jelikož to jsou většinou profesionálkové s bohatou novinářskou praxí, mají v hierarchii společnosti významné postavení a větší možnost do podoby relace zasahovat.

Z celkového pohledu jsou na pracovníky televize Z1 kladeny vyšší nároky co se týče objemu produkce zpravodajských materiálů a univerzálnosti jejich práce (sami hledají materiály v archivu, sami stříhají natočené záběry atd.). Nicméně celková podoba zpravodajské relace na České televizi vypadá mnohem profesionálněji, například využívají více živých vstupů, relace je rozmanitá, jednotlivé zprávy jsou delší, doplněné více synchrony a jsou propracovanější. Z toho hlediska je zpravodajský kanál ČT24 pro běžného českého diváka přínosnější.

ENGLISH SUMMARY

The comparison of news televisions ČT24 and Z1 showed many differences in the production and the form of presented news. They are caused mainly by the different character of both channels. ČT24 is a public TV and it gathers its finances from the TV fees. On the other hand the channel Z1 is a private medium and it had to reorganize its function because of the financial crises. Now it focuses only on economics – business, stock markets and exchange rates. The investors want to focus on wealthy and influential people. The biggest difference between both channels is in the structure of the transmission and the role of the anchormen of the stations. The transmission on ČT24 contains longer stories which are varied with blocks of fast short materials. In comparison the transmission of channel Z1 contains only short stories read by the anchormen. Z1 news include also a part when the anchorman comments the actual development of foreign and domestic stock markets. The anchormen from the channel ČT24 have more chances to intervene in the preparations of the transmission, on the other hand the anchormen on channel Z1 have to be more flexible and able to improvise during the transmission because they do not have many time before the broadcast to prepare. In conclusion the news transmission on ČT24 appears to be more professional, the stories are longer and more sophisticated.

POUŽITÁ LITERATURA

Prameny:

Česká televize, ČT24: Události, listopad 2009

Z1: Zprávy v 18:45, listopad 2009

Zdroje:

Česká televize. (Prvních) 10 let České televize. Jiří Pitterman. 1. vyd. Praha : [s.n.], 2002. 372 s., 12. ISBN 80-85005-37-9.

HENDL, J. : Kvalitativní výzkum, vyd. 2. aktualizované, - Praha: Portál, 2008, 408 str.

kol. autorů: Analýza obsahu mediálních sdělení, vyd. 2. přepracované, Praha: Univerzita Karlova, 2004, 149 str.

LOKŠÍK, Martin. Televizní zpráva a televizní zpravodajství. In OSVALDOVÁ, Barbora, et al. Zpravodajství v médiích. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001, s. 57-73. ISBN 80-246-0248-2.

OSVALDOVÁ, Barbora, et al. Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace. 3. rozš. vyd. Praha : Libri, 2007. 261 s. ISBN 978-80-7277-266-7.

PLACHÝ, Jan. Jak vzniká televizní zpravodajská reportáž. In FORET, Martin, LAPČÍK, Marek, ORSÁG, Petr. Mediální praxe : základy žurnalistických profesí. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, Katedra žurnalistiky Filozofické fakulty, 2008.

REIFOVÁ, Irena, et al. Slovník mediální komunikace. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 327 s.

TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. 1. Praha : Portál, 2006. 191 s.

ŽELEZNÝ, Jakub. Moderátoři. In FORET, Martin, LAPČÍK, Marek, ORSÁG, Petr. Mediální praxe : základy žurnalistických profesí. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, Katedra žurnalistiky Filozofické fakulty, 2008. str. 39 – 47

Elektronické zdroje:

EICHLER, Pavel. Nová zpravodajská televize Z1 odstartuje 1. června. IDnes.cz [online]. 16. 5. 2008, [cit. 2010-02-25]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nova-zpravodajska-televize-z1-odstartuje-1-cervna-f7e-/media.asp?c=A080516_084651_media_pei>.

FRIDRICH, Milan . Zpráva pro Radu ČT o činnosti zahraničních zpravodajů v roce 2008 [online]. 2009 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/radact/vyrocní_zpravy/prilohy_08/52.pdf>.

JANEČEK, Jiří . *www.ceskatelevize.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-05-06]. Organizační řád České televize. Dostupné z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/radact/vyrocní_zpravy/prilohy_07/organizační_rad_52.pdf>

POTŮČEK, Jan . Parlamentní televize 24cz žaluje Kavčí hory kvůli názvu ČT 24. Digizone.cz [online]. 16. 11. 2005, [cit. 2010-02-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/aktuality/parlamentni-televize-24cz-zaluje-kavci-hory-kvuli-nazvu-ct-24/>>.

ŘÍHOVÁ, Barbora; EICHLER, Pavel . Fridrich: Úspory kvalitu ČT24 nesníží, od ledna bude zpravodajství modernější. IDnes.cz [online]. 15. 12. 2009, [cit. 2010-02-25]. Dostupný z WWW: http://zpravy.idnes.cz/fridrich-uspory-kvalitu-ct24-nesnizi-od-ledna-bude-zpravodajstvi-modernejsi-17w-/media.asp?c=A091215_083641_media_pei

www.ceskatelevize.cz

www.ct24.cz

www.Z1tv.cz

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Milan Fridrich, ředitel zpravodajství České televize (foto)**
- Příloha č. 2: Zdeněk Šámal, ředitel televize Z1 (foto)**
- Příloha č. 3: Mapa pokrytí vysílací sítě 1 - veřejnoprávní multiplex (obrázek)**
- Příloha č. 4: Mapa pokrytí vysílací sítě 3 (obrázek)**
- Příloha č. 5: Výpis témat zpráv 10. 11. na Z1 i ČT24 (tabulka)**
- Příloha č. 6: Moderátoři ČT24 ve studiu – Jolana Voldánová a Josef Maršál (foto)**
- Příloha č. 7: Moderátorka Z1 ve studiu – Štěpánka Čechová (foto)**
- Příloha č. 8: Znělka Událostí ČT24 (obrázek)**
- Příloha č. 9: Znělka Zpráv Z1 (obrázek)**
- Příloha č. 10: Grafický titulek u zprávy na Z1 (obrázek)**
- Příloha č. 11: Grafika v Událostech ČT24 (obrázek)**

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Milan Fridrich, ředitel zpravodajství České televize (foto)

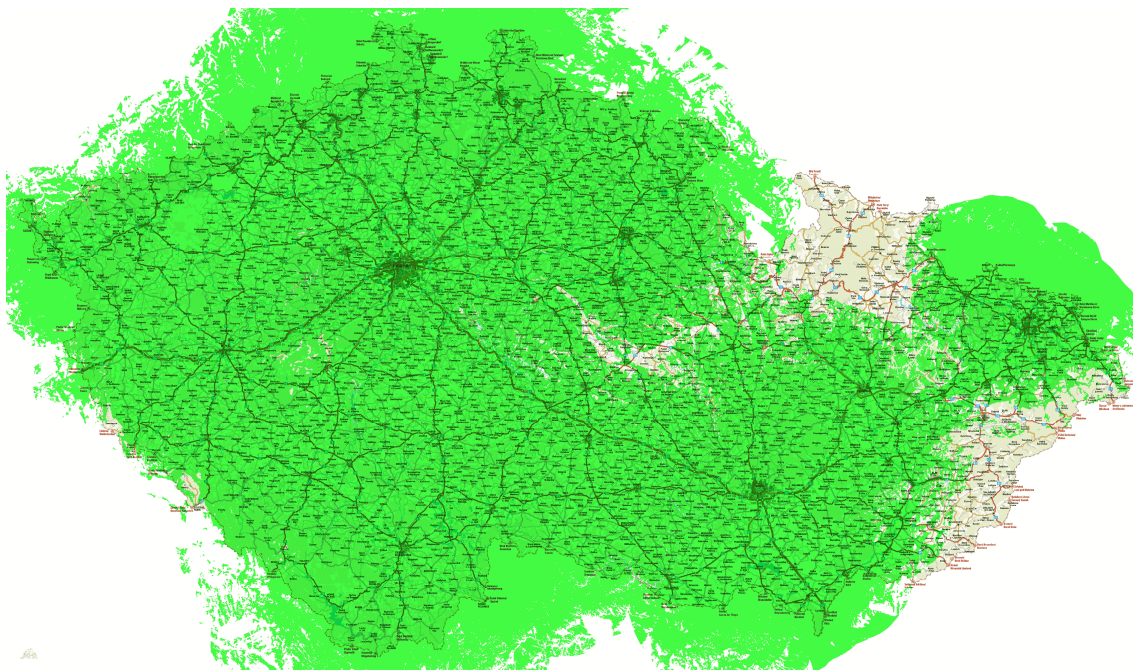

Příloha č. 2: Zdeněk Šámal, ředitel televize Z1 (foto)

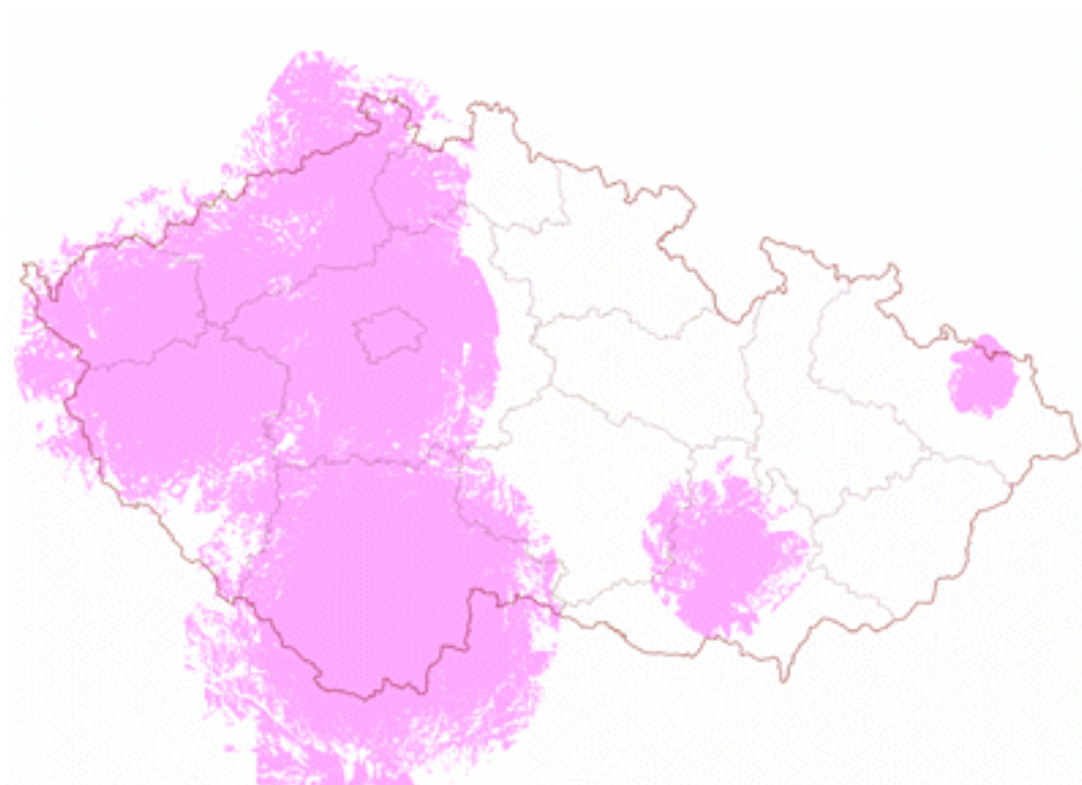

**Příloha č. 3: Mapa pokrytí vysílací sítě 1 – veřejnoprávní multiplex
(obrázek)**

Zdroj: Česká televize

Příloha č. 4: Mapa pokrytí vysílací sítě 3 (obrázek)

Zdroj: Czech digital group

Příloha č. 5: Výpis témat zpráv 10. 11. 2010 na Z1 i ČT24 (tabulka)

Události ČT24	Zprávy Z1
HED: Jmenování Štefana Füleho eurokomisařem	HED: Limity pro maximální schodek rozpočtu
HED: Útěk vězně	HED: Penzijní fondy
HED: Bitka ve Žlutém moři	HED: Spotřební daň na cigarety
HED: Vztah Čechů k bibli	HED: Bém v čele ODS
1. Jmenování Štefana Füleho eurokomisařem	1. Jmenování Štefana Füleho eurokomisařem
2. Útěk vězně	2. Lukoil mění investiční plán
3. Vojáci se symboly SS	3. Cadburry odmítl převzetí od Kraft Foods
4. Bém v čele ODS	4. Soud ruské banky proti GM
5. Bitka ve Žlutém moři	5. 900 mil. pro dopravní podnik
6. Oslava pádu Berlínské zdi - dozvuky	6. Leasingové společnosti
7. Sarkozy a Berlínská zeď	7. Zisk OMW
8. 900 milionů pro DP	8. Podnikatel s hazardem
9. Limity pro maximální schodek rozpočtu	9. Vojáci se symboly SS
10. Bible – výzkum čtenosti	10. Symposium leteckých společností
HED: Odsouzený strážník	11. Vstup PGE na burzu
HED: Trest pro bosse slovenského podsvětí	12. Daňový systém podle Merkelové
HED: Nová videohra	13. Ukrajina – milion nemocných chřipkou
11. Odsouzený strážník	14. Chrysler ruší plány na elektromobily
12. Korupce v Jihlavě	15. NASA a ESA – společný program
13. Útok psa na dítě	

14. Trest pro bosse slovenského podsvětí	
15. Pákistán	
16. Zajatí ve škole	
17. Vyšetřování v Gaze	
18. Opilá žena spadla pod metro	
19. Nová videohra	
20. Plynovod Nordstream	
21. Sezamova ulice slaví	

Příloha č. 6: Moderátoři ČT24 ve studiu – Jolana Voldánová a Josef Maršál (foto)

Příloha č. 7: Moderátorka Z1 ve studiu – Štěpánka Čechová (foto)

Příloha č. 8: Znělka Událostí ČT24 (obrázek)**Příloha č. 9: Znělka Zpráv Z1 (obrázek)**

Příloha č. 10: Grafický titulek u zprávy na Z1 (obrázek)

Příloha č. 11: Grafika v Událostech ČT24 (obrázek)

